

tror med Høje kan gives dem, naar de underordne sig de Betingelser, der ere fastslaaede i Lovforslaget fra Regeringens Side, men som dog skal gøres afhængig af en Undersøgelse af Lokale, Undervisningsapparat, Lærerpersonele med mere. Der er „Lærerpersonele“ af hele Udvalget forandret til „Lærertal“. Hvis dette skal forstaas saaledes, at der under ingen Omstændigheder kan blive Spørgsmaal om andet end at kontrollere Lærertallet, kan jeg ikke tiltræde det; men jeg forstaar Bestemmelsen saaledes, at der normalt og i første Række kun er Spørgsmaal om Lærertallet, men at der, naar særlige Omstændigheder opfordre dertil, selvfølgelig ogsaa kan undersøges andet, Lærerne vedkommende, og andet end de her særlige, udhævede Punkter. Saaledes forstaaet ser jeg ikke rettere end, at jeg kan modtage Forslaget, fordi det i det hele taget paa dette Sted ikke lader sig gøre udtømmende at angive alle de Ting i det enkelte, som skulle undersøges, før Anerkendelsen gives. Derimod maa jeg gøre en Reservation med Hensyn til de Forslag, som ere fremkomne vedrørende det økonomiske. Jeg tror, man maa sige, at Forslaget, som det er vedtaget af Landstinget, byder de anerkendte Seminarier et ikke ringe Vedertag for, at de saaledes ordne sig efter et ganske vist noget kostbarere System, end de hidtil have været nødt til at følge; og ligeledes mener jeg, at Forslaget giver en ikke saa ganske lille Forøgelse af den Understøttelse til Elever, som nu kun udgør 30,000 Kr., men som i Forslaget, som det er vedtaget i Landstinget, er sat til 40,000 Kr. Paa begge Punkter er imidlertid Forslaget dels af Flertallet, dels af Udvalget i sin Helhed, sat op saaledes, at Omkostningerne ved Lovforslaget, om man vil kalde det saa, blive ikke saa lidt større. Det mener jeg, at jeg maa tage et Forbehold ved. Det bliver jo sandsynligvis vedtaget saaledes, som dels Udvalget, dels Flertallet i Udvalget har indstillet, men jeg haaber at kunne komme til en Forstaaelse om nogen Nedsættelse paa begge disse Steder af følgende Grunde. Jeg har efter en Beregning troet, at en Forøgelse af 10,000 Kr. var nok; men det er jo vanskeligt at opstille nogen Beregning i Forvejen; men lige saa vist er det, at mere, end man behøver til Understøttelse af virkelige trængende Elever, bør man ikke kræve. Imidlertid erkender jeg, at der kan være Spørgsmaal om at gaa noget højere op, kun mener jeg, at det er for meget at gaa op til en Fordobling. Der er dernæst under b. i § 10 foreslaaet en Forhøjelse af det nærlige Tilskud fra højst 2,500 Kr. til højst

3,200 Kr. Ogsaa her er der Tale om et Skøn, som jeg naturligvis kan rette, naar man ikke kommer for højt op. Men navnlig er jeg betænkelig ved den særegne Bestemmelse, som Udvalget har foreslaaet under d, nemlig at der foruden de Ydelser, som indeholdes under a., b. og c. til de private Seminarier, skal gives dem til Øvelseskoler et aarligt Tilskud af 1,200 Kr. Det er en meget betydelig Forøgelse af Udgiften for Statskassen, og det er i Grunden i Strid med Forslagets Princip, saaledes som det i øvrigt har ordnet Tilskuddet til de private Seminarier, det er nemlig helt igennem under a., b. og c. ikke specificeret, hvortil de faa disse Tilskud. Det er altsaa en almindelig Hegning, man honorerer, men saa kommer der ved Siden af et Krav paa et specielt Omraade, om hvilket jeg har Ret til at sige, at det gaar ind under, hvad vi under de andre Litra a., b. og c. allerede have tilstaaet dem, og Spørgsmaalet bør da hellere end at stille det paa den Maade, være, om man ikke paa nogle af de andre Punkter bør forhøje Beløbet for ogsaa at kunne fyldestgøre i den Retning, som særlig er udhævet i Udvalgets Forslag, men derimod blive fri for det særlige Forslag. Jeg antager at ville kunne komme til Forstaaelse med Udvalget paa disse Punkter vedrørende det økonomiske, saaledes at der ikke deri skal blive nogen Hindring for Lovforslagets Fremme, idet jeg blot udtaler som det almindelige Synspunkt, at man jo ogsaa kan købe Guld for dyrt, og at der altsaa let kunde forventes finansiel Indsigelse mod alt for store Øre, men at man dernæst heller ikke maa tabe af Synet, at Præmien for private Seminarier ikke bør være saa stor, at der kan blive Fristelse til at oprette dem alene af Hensyn til denne og ud over, hvad der er Trang til, og endelig, at dette Forslag jo overhovedet tilsigter Fred og god Forstaaelse imellem Statsseminarierne og de private Seminarier og søger at holde Vægtskaalen nogenlunde lige for dem begge, men at man ved meget stærkt økonomisk at favorisere de private Seminarier let kunde komme til at stille Statsseminarierne mere uheldigt i Konkurrencen, for saa vidt der overhovedet er Spørgsmaal om Konkurrence, end de allerede ere ved deres Beliggenhed. Man maa jo nemlig erindre, at de private Seminarier ere beliggende ved de større Byer, medens Statsseminarierne ere paa Landet. Jeg haaber, som sagt, ikke, at der i disse økonomiske Punkter, Forslaget vedkommende, skal blive større Anstødsstene, jeg haaber at komme til Forstaaelse med Udvalget om